

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

58-1

BRNO 2017

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 58
Volume 58

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Nákončí saxu z hrobu v Blučině-Cezavách (obr. 2, str. 105).
Sax-sword strap-end from the tomb of Blučina-Cezavy (Fig. 2, Pg. 105).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2017
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2017 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

PŘEROV (K. Ú. LÝSKY, OKR. PŘEROV)

„Nad struhou“. LnK. Sídliště, pohřebiště. Záchran- ný výzkum.

Během výstavby dálnice D1 0137 v úseku Přerov – Lipník nad Bečvou byl archeologicky zkoumán objekt SO 302 – zatrubnění odpadu v km 87,900 do Strhance (název objektu dle stavební dokumentace). Celková plánovaná délka výkopu pro potrubí byla cca 650 m. Archeologické nálezy byly objeveny jen v její jižní části, na východním okraji Lýsek mezi cestou Přerov – Lipník nad Bečvou a potokem Strhanec, v úseku o délce cca 230 m. Začátek a konec rýhy vytyčují souřadnice GPS: 49.4824650N, 17.4591944E a 49.4809733N, 17.4611900E. Skrývka probíhala v sobotu a neděli bez dohledu archeologa.

Během následného dohledu byly v rýze o šířce 2 m a hloubce cca 1 m odkryty porušené archeologické situace. Celkem bylo prozkoumáno dvanáct archeologických objektů. Sedm objektů bylo možné přiřadit ke kultuře s lineární keramikou, v jednom se našly střepy kultury jordanovské promísené s nálezy z doby hradištní a v jednom objektu zlomky keramiky z doby laténské. Na severním okraji rýhy bylo prozkoumáno 11 hrobových celků ze slezské fáze lužických popelnicových polí zničených výkopem.

Objekty kultury s lineární keramikou se koncentrovaly v jižní části rýhy, těsně nad okrajem terasy nad záplavovým údolím řeky Bečvy a nad v dnešní době uměle vystavěným korytem potoka Strhance. V rámci sedmi objektů LnK se jednalo o nepřiliš hluboké pravidelné kruhové a oválné sídlištní objekty o maximální délce do 2,00 m. Zajímavým se jevil objekt č. 4 s rozměry 1,50 × 1,50 m, a s hloubkou 0,30 m od úrovně podloží. Objekt měl pravidelný čtvercový tvar se zaoblenými rohy. V severním rohu objektu byla objevena špatně dochovaná dětská lebka, pod kterou byl uložen soubor 9 pazourkových čepelek. V západním rohu byla vyzvednuta jen z části zachovalá globulární nádoba s meandrovým a notovým ornamentem. S velkou pravděpodobností se jedná o sídlištní pohřeb. Podobný nález byl učiněn na sídlišti LnK v trati „Draždíř“ vzdálené cca 800 m východním směrem (Schenk 2004, 16).

Arkadiusz Tajer

Literatura

Schenk, Z. 2004: Nejstarší neolitické osídlení jihozápadní části Moravské brány (K problematice osídlení přerovského regionu v období kultury s lineární keramikou). In: J. Lapáček (ed.): *Sborník Státního okresního archivu v Přerově*. Přerov: Státní okresní archiv v Přerově, 6–41.

Resumé

Přerov (Kat. Lýsky, Bez. Přerov), „Nad struhou“. LBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

PUSTĚJOV (OKR. NOVÝ JIČÍN)

„Dolní Čtvrť“. Lnk, HLS. Sídliště. Povrchové sběry.

V letech 2012–2016 autor příspěvku pokračoval v povrchových sběrech u obce Pustějov v blízkosti výškové kóty 243,7 m (Fryč 2012, 153–154; Diviš, Fryč 2016, 51–54). 60 m jihozápadním směrem od značené kóty v blízkosti hlavní železniční tratě proběhlo mýcení dřevin a rozšíření polního úseku orbou asi o 3 m na délku. Místo lze přesně identifikovat zeměpisnými souřadnicemi B = 49°41'23'', L = 18°01'12'' (geoportál.cuzk.cz). Výše uvedené sídliště pravděpodobně zasahovalo až do těchto míst. Bylo rozděleno a částečně zničeno výstavbou železniční tratě v 19. století. Nové nálezy byly vyzvednuty povrchovou prospekci. Zlomky keramiky v počtu třiceti kusů jsou převážně zdobeny vrypy, volutami a svislými rýhami, ostatní jsou bez výzdoby. Broušená industrie zahrnuje 8 nepřelomených kusů a několik fragmentů. Na obr. 11: 1 je vyobrazena plochá sekerka se symetricky vybroušeným ostřím, na obr. 11: 2 značně opotřebovaná plochá sekerka s asymetrickým ostřím. Miniaturní plochá sekerka s asymetrickým ostřím je nakreslena na obr. 11: 3. Podobné miniaturní sekerky byly nalezeny v Poodří na publikovaných lokalitách v Kujavách a Hladkých Životících. Na obr. 11: 4, 6 jsou vyobrazeny dva kopytovité klíny. Poškozené kopytovité klíny (obr. 11: 5, 7) byly druhotně upraveny přibroušením zalomených koncových ploch. Následně mohly být využívány jako kladívka nebo otloukače. Na nedalekém sídlišti ve Studénce 2 – Dolní čtvrť byly vyzvednuty identické broušené artefakty. Všechna výše uvedená broušená industrie je zhotovena ze zeleného metabazitu. Na obr. 11: 8 je těrka ve tvaru kvádrů se zaoblenými hranami (parametry: 35 × 35 mm, materiál – pískovec). Ojedinelý je nález fragmentu kulovitého mlatu s kónickým otvorem (obr. 11: 9, odhadované parametry: vnější průměr 65 mm, vrtaný otvor 20 mm, materiál – zelený metabazit). Na posledním obrázku 11: 10 je znázorněno drobné dlátko se symetrickým ostřím. Pro výrobu byla použita černá břidlice, která je volně dostupná v místních břidlicových lomech. Pro tabulku na obr. 12 – štípaná industrie – byly využity celé, neporušené exempláře. Na obrázku 12: 1–2 jsou nakresleny dva čepelové nože s bilaterální retuší. Čepelka s vylámanými zoubky na laterální straně mohla sloužit jako pilka (obr. 12: 3). Na lokalitě se vyskytují čepelová rydla (obr. 12: 4–6), která zde patrně přetrvávala do neolitu. Mohou být také zařazena do paleolitu, i když nenesou na povrchu patinu. Na obr. 12: 7 je nůž se srpovým

leskem retušovaný na laterální straně drobnými zoubky, obr. 12: 8–10 trapézové čepelky se srpovým leskem. Na obrázku 12: 11–19 jsou znázorněna čepelová škrabadla s laterální a terminální retuší, některá jsou na dorzální ploše částečně pokrytá kůrou, na obr. 12: 20 škrabadlo na úštěpu s obvodovou retuší a kůrou. Na této lokalitě bylo dále nalezeno masivní škrabadlo na úštěpu s obvodovou retuší (obr. 12: 21). Škrabadlo podobných parametrů bylo nalezeno i na sousedním sídlišti Pustějov 5 – Hůrský. Popisovaná kolekce štípaná industrie byla zhotovena z místních silicítů glacienních sedimentů a silicítů krakovsko-čensstochovské jury (SKČJ), které se vyznačují poměrně silnou kůrou obsahující drobné schránky mořských živočichů. Výskyt silicítů SKČJ na neolitickém sídlišti v Pustějově zmiňuje odborná archeologická literatura. „Sídliště s převahou vzdáleného SKČJ v hornooderské enklávě lze sice považovat za druhotná výrobní centra, protože přinejmenším na pustějovském sídlišti se vyráběly polotovary i nástroje, sotva však již za centra redistribuční“ (Oliva 2015, 39).

Daniel Fryč

Literatura

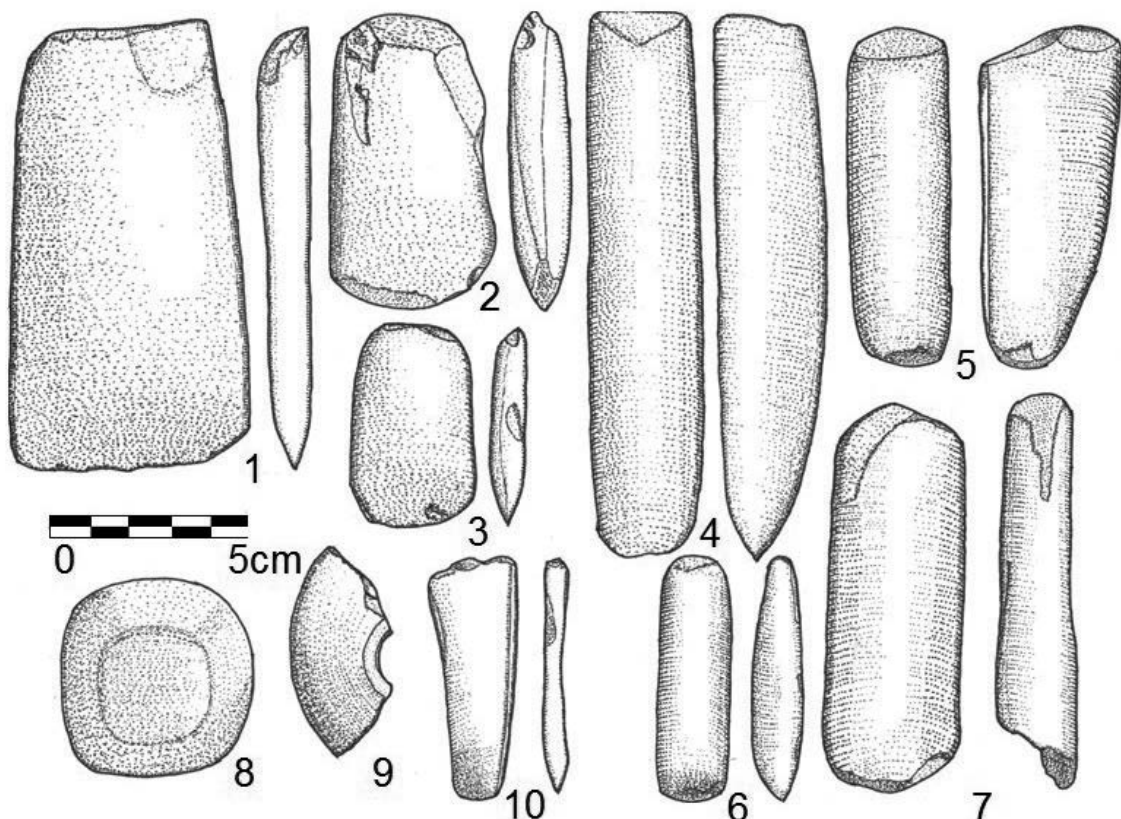
Diviš, J., Fryč, D. 2016: *Významné objevy a nálezy příborských archeologů v Poodří ve fotografiích*. Příbor: Městský úřad v Příboře.

Fryč, D. 2012: Pustějov (okr. Nový Jičín). *Přehled výzkumů* 54(1), 153–154.

Oliva, M. 2015: K otázce redistribučních center štípané industrie kultury s lineární keramikou. *Litický inventář stupně IIb z Pustějova v Oderské bráně. Archeologické rozhledy* 67, 23–44.

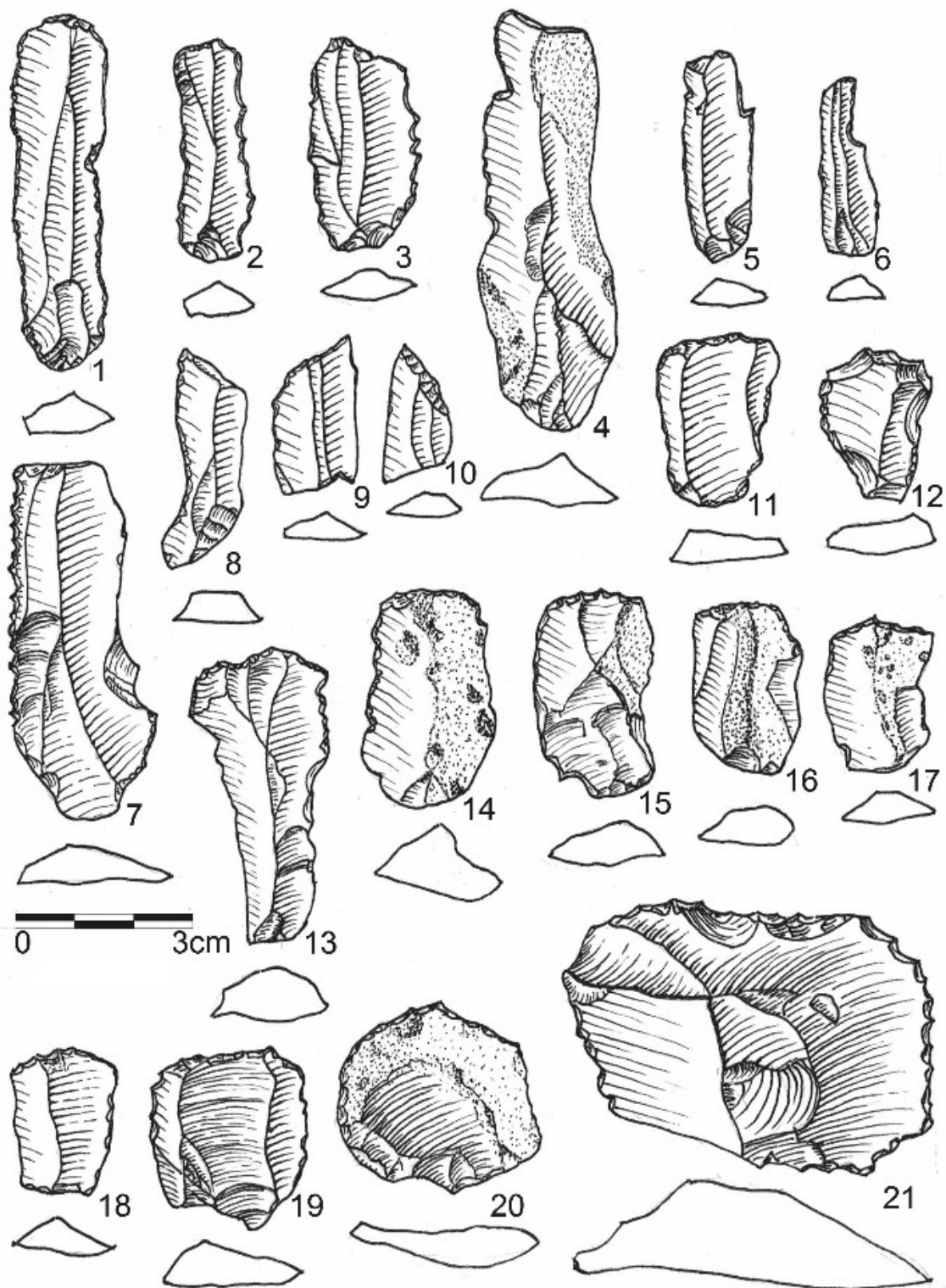
Resumé

Pustějov (Bez. Nový Jičín), „Dolní Čtvrť“. LBK, Oberslesische Lengyel Gruppe. Siedlungen. Oberflächensammlungen.

Obr. 11. Pustějov. Kamenná hlazená industrie (výběr). Kresba A. Fryč.

Abb. 11. Pustějov. Geschliffene Steinindustrie (Auswahl). Zeichnung D. Fryč.

Obr. 12. Pustějov. Kamenná štipaná industrie (výběr). Kresba D. Fryč.
Abb. 12. Pustějov. Steinspaltindustrie (Auswahl). Zeichnung D. Fryč.